

Diabeti Tipu 1

RIDE
Rhode Island
Department
of Education

Diagnóstiku Sedu Pode Proteje Saúdi di Bu Fidju y Salva se Vida

Diabeti Tipu 1 (Diabeti Tipu 1) é un duensa króniku ki pode kauza problemas gravi di saúdi, y ti morti y si el ka diagnostikadu y tratadu. Pesoas ki ten Diabeti Tipu 1 pode vivi pa txeu tenpu si es diagnostikadu sedu y es resebe midikason y tratamentu ki es meste.

Diabeti Tipu 1 ta afeta abilidadi di korpu di faze insulina. Normalmenti oras ki bu kume, bu korpu ta transforma kes karboidratu di bu kumida na glukozu (sukri na sangi). Bu ta meste insulina pa djuda-u absorve glukozu komu inerjia. Na Diabeti Tipu 1, bu sistema imunitáriu ta distruí kel parti di korpu ki ta pruduzi insulina. Sen insulina, bu glukozu na sangi pode aumenta pa nivel ki é prigozu. Oras ki kela kontisi, bu pode fika txeu duenti.

Kuzê ki pais y inkaregadu di idukason pode faze:

- Prende sobri sintomas di diabeti
- Purgunta bu pediatra ô prufisional di saúdi di bu fidju sobri fatoris di risku ki ta kauza Diabeti Tipu 1 y si bu fidju debe faze izami di diabeti.
- Fatoris di risku pa Diabeti Tipu 1 é klaru sima pre-diabeti y diabeti tipu 2 mas fatoris di risku ki konxedu ta inklui:
 - **Stóriku Familiar:** Ten un pai ô mai, irmon ô irmá ki ten Diabeti Tipu 1.
 - **Idadi:** Bu pode panha Diabeti Tipu 1 na kualker idadi, mas normalmenti el ta dizenvolve na kriansas, adolescenti y jóvens adultu.
- Txoma bu pediatra imediatamenti si es kumesa ta ten sintomas (odja di baxu).
- Si un dotor diagnostika bu fidju ku diabeti:
 - Faze un planu di tratamentu ku bu pediatra ô ikipa di kuidadu. Partilha informason inportanti di es planu ku infermera di skola di bu fidju, tudu kuidadoras, trenadoris, instrutoris di atividadi, diretor di akanpamentu, otus dotor etc.
 - Bu fidju pode mandadu pa otu spisialista di saúdi pa más izami, sima un "endokrinolojista".

Faze Izami Sedu

Purgunta pediatra di bu fidju si el debe faze izami di diabeti tipu 1. Bu fidju pode diagnostikadu ku diabeti tipu 1 antis di el ten kualker sintoma ô el fika duenti. Un prufisional di saúdi pode faze izami di sangi pa sabe modi ki si antikorpu sta. Resebe tratamentu sedu pode djuda-s privini duensa, si es tene diabeti.

Sintomas di Diabeti Tipu 1

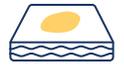
Kontakta bu dotor ô prufisional di saúdi si bu ten kualker prokupason sobri bu fidju:

Xinti más sedi ki normal

Mixa más ki normal

Kumesa ta mixa kama dipôs di el inxinadu mixa na basia

Xinti más kansadu ki normal

Vizon turvu

Perda di pezu rápidu sen motivu aparenti

Kuandu ki kriansa ku diabeti debe bai pa Sala di Imerjénsia?

Setoasidózi diabetiku, ô "DKA", é un komplikason ki pode kauza prigu a vida. Alves, DKA é PRIMÉRU SINAL di diabeti na pesoas ki ka diagnostikadu inda. Sinal y Sintomas ta inklui:

- Konfuzon • Álitu ku txeru fruta • Problema di respirason • Dor di bariga forti • Xinti Injuadu, ta vomita

Si bu fidju mostra ô kexa di sintomas di DKA, kontakta bu dotor imediatamenti, ô leba-l pa Sala di Imerjénsia más pertu!

Rikursus

Dipartamentu di Saúdi di Rhode Island: www.health.ri.gov/diabetes/for/parents

Sentrus Di Kontrolu y Privenson di Duensa| Sobri Diabeti Tipu 1 pa Pais: www.cdc.gov/diabetes/about

CDC | 3 Formas di Djuda bu Fidju ki Ten Diabeti Tipu 1: www.cdc.gov/diabetes/caring/3-ways-help-manage-childs-type-1.html

Ku efeitu apartir di 1 di Janeru di 2025 y izijidu pa lei, Dipartamentu di Idukason di Rhode Island (RIDE) ta mante es informason na ses website pa tudu skola di distritu, skolas indipendenti y skolas munisipal pa torna es informason asisível pa pais ô inkaregadu di idukason oras ki es ta matrikuladu na skola primáriu. Fonti: <https://webserver.rilegislature.gov/BillText/BillText24/HouseText24/H7613.pdf>